

Subsidiært henstiller vi, at man giver boet og arvingerne valgfrihed m. h. t. skattemæssig opskrivning, således at ejendommen kan udloddes til arvinger til afdødes anskaffelsessum. Herved udsættes beskatningen, indtil arvingerne videresælger ejendommen.

III. Overgang af aktier.

Der er en væsensforskel mellem den først omtalte beskatning af driftsaktiver o. l. og beskatning af aktier. For driftsaktivers vedkommende betyder beskatningen i første række en tilbageførelse af foretagne afskrivninger, som har været fradraget i den skattepligtige indkomst, men som ved salg eller vurdering viser sig at have været for store.

For aktier er situationen anderledes. Der kan ikke afskrives på aktier, og derfor bliver der ej heller tale om nogen tilbageførelse af for store skattemæssige afskrivninger; ligesom fortjeneste i forhold til anskaffelseskursen normalt ikke er et led i den pågældendes erhverv.

Videre må det nævnes, at arvinger, der modtager skattemæssigt opskrevne driftsaktiver, kan afskrive på det forhøjede grundlag, medens den, der modtager opskrevne aktier, ikke kan foretage afskrivning på overtagelsessummen.

Det er derfor vor opfattelse, at der ikke er rimelig motivering for beskatning i et dødsbo eller hos arvinger af de kursstigninger på aktier, som ved udlodning til arvinger konstateres i forhold til afdødes anskaffelseskurs.

Til støtte for dette standpunkt taler endvidere, at boer, der ejer aktier, som er steget i værdi, ellers både rammes af indkomstskat og af arveafgift og derved bliver stærkt reduceret i modsætning til boer, der ejer obligationer, pantebreve og andre værdier, hvis værdistigning ikke beskattes ved afhændelse.

De uheldige virkninger af beskatning af kursstigning på aktier vil kun sjældent modvirkes af, at kurstab på aktier er fradragsberettiget. Meget ofte vil der nemlig ikke være fornøden skattepligtig indkomst, hvori fradrag kan ske, og aktiesalgsbeskatningens udvidelse til arveudlæg vil derfor ensidigt virke til gunst for det offentlige.

For aktier i hovedaktionærselskaber og for

aktier i så store poster, at de — eventuelt sammen med andre poster — giver aktionærerne bestemmende indflydelse på selskabet, kan der anføres nogle yderligere betragtninger. Sådanne aktier kan f. eks. ved opsparring i selskabet være undergået betydelig kursstigning, og det skattebeløb, der efter loven skal betales, kan derfor blive meget stort og tilsvarende vanskeligt at betale for boet. Det må herved erindres, at mindre aktieposter i et sådant selskab er meget vanskelige at sælge, og at det i de fleste tilfælde er vigtigt for boet og arvingerne at bevare indflydelsen på selskabet, hvorfor kun mindre aktiebeløb overhovedet vil kunne afhændes.

Det må endvidere nævnes, at en virksomhed, der drives som aktieselskab, ikke efter et dødsfald i aktionærkredsen vil kunne ændre de bogførte værdier på driftsaktiverne. Der foretages således ikke opskrivninger af driftsaktiver og kan derfor heller ikke ske forhøjede afskrivninger i den følgende tid. Der bliver herved en klar forskel på, om det er en personlig virksomhed eller en virksomhed i aktieselskabsform, der falder i arv.

Hvis man imidlertid, trods disse efter vor mening tungtvejende argumenter imod beskatning på grundlag af opskrevne aktieværdier, fastholder dette beskatningskrav, må vi henstille, at der under alle omstændigheder indføres samme regel som foreslået for driftsaktiver, nemlig at beskatningen kan udsættes. Dette betyder i praksis, at aktier skal kunne udloddes til aktionærer til en kurs svarende til afdødes erhvervesskurs, dog mindst skattekursen pr. 31. december 1961. Samtidig må der ved fordelingen af boet tages hensyn til den latente skattebyrde, som hviler på aktierne, og som ville være blevet udløst, hvis aktierne var blevet opskrevet i boet.

Vi har med foranstående bemærkninger ønsket at give udtryk for vore store betænkeligheder ved den omtalte lovgivning og har i denne forbindelse fundet det naturligt at pege på ændringer, der efter vor mening vil imødekomme rimelige reformkrav. Det har ikke været vort mål — og ville heller ikke være muligt — i denne form at foretage en udtømmende redegørelse for de mange problemer, som spørgsmålet om dødsbobe-skatningen rejser. Hele området er så kom-